

1. Zbirke Podatkov 1 (ZP-1)

1.1. Predavanja in vaje

- Število kontaktnih ur: 84 ur (36 ur predavanj, 48 ur vaj).
- Število ur samostojnega dela: 126 ur (36 študij literature, 42 ur vaj, 48 ur seminarska naloga).
- Skupaj 210 ur dela - 7 KT.
- Obvezna je vsaj 80% prisotnost, izdelava in predstavitve projektne naloge ter pisni izpit.

1.2. Ocena

Ocena je sestavljena iz vaj + projektne naloge (50%) in pisnega izpita (50%)

1. Opravljene vse vaje (vse vaje morajo biti oddane do roka) - 25%
2. Projektna naloga (Podatkovna baza) - 25%
  - načrtovanje,
  - ER diagram,
  - skripte,
  - poizvedbe,
  - Zagovor,
  - Osnovna dokumentacija
3. Pisni izpit / Trije kolokviji - 50%

1.3. Projektna naloga

- Izdelava predvidoma med vajami; min. 5 tabel, normalizirana v vsaj 3. normalno obliko.
- Predloge, teme in področja objavljene na Teams; možna individualna izbira teme.
- Min. 10 strani; predstavitve zadnja dva tedna predavanj.
- **Vsebina:**
  - › Opis procesa in ciljev naloge.
  - › ER ali EER model (vsaj 4 entitetni tipi, vsak z vsaj 3 atributi; povezave).
  - › SQL stavki za kreiranje tabel (CREATE).
  - › SQL stavki za polnjenje tabel (vsaka tabela vsaj 5 vrstic).
  - › SQL poizvedbe: 3x SELECT (vsaka s povezavo vsaj 3 tabel) + agregatne poizvedbe.

2. Uvod

Gradivo:

- "Načrtovanje in postavitve podatkovnih baz" - Andreja Šet,
- "SQL Tutorial" - W3Schools,
- "SQL Tutorial" - sqltutorial.org

Orodja:

- MySQL Server 8.0 Community Oracle,
- MySQL Workbench 8.0

2.1. Osnovni pojmi

1. **Podatkovna baza (Database):**
  - je strukturirana shramba med sebojno povezanih podatkov,
2. **SUPB (Sistem za Upravljanje s Podatkovnimi Bazami):**
  - je aplikacija za manipulacijo in upravljanje teh podatkov,
3. **Entiteta:**
  - je neodvisni podatkovni objekt iz realnega sveta,
  - nosilec podatkov,
  - lastnosti opisane z atributi: identifikator + opisni atributi → Primer: Janez Novak,
4. **Entitetni tip:**
  - je abstraktna predstavitev entitet z enakimi atributi → Primer: Osebe,
5. **Razmerje/relacija:**
  - je povezava med dvema ali več entitetami,
  - ER model → Razmerje,
  - Relacijski model (beri: "tabela") → Relacija,
  - **Vrste relacij:**
    - › Ena proti mnogo [1:M] → Primer: (1) Work email : (1) Zaposleni,

- Mnogo proti ena [M:1] → Primer: (M) Zaposleni : (1) Marketing,
- Mnogo proti mnogo [N:M] → Primer: (N) Študenti : (M) Predmeti

3. Podatek in informacija

Podatek Podatek je predstavitev dejstva, koncepta na formalen način (ansi, iso). Je poljubna predstavitev s pomočjo simbolov ali analognih veličin, ki ji je pripisan, ali se ji lahko pripise pomen. Podatki so praznoprav le stevila, s katerimi predstavimo neko dejstvo v računalniku. To so lahko znaki, stevila... Sam podatek pa nam ne pove veliko. **Ko podatku dodamo pomen, dobimo informacijo**

Informacija Informacija je pomen, ki ga človek pripise podatkom.

3.1. Vrednost informacije

- Informacijsko vrednost lahko določimo kot vrednost spremembe v obnasanju prejemnika, zmanjšano za stroške pridobitve informacije.
- Vrednost informacije se s časom manjša
- Pravčasnost da se na njeni osnovi dobro odločimo → visoka vrednost
- Prepozna → zelo nizka ali nič.
- Odvisna je tudi od kakovosti.

3.2. Kolicina informacije

Informacije je merljiva količina - osnovna enota: bit Informacija odstrani določeno stopnjo neznanja

Osnovna količina informacije - bit:

- 1bit → 2 stanji
- 2bit → 4 stanji
- 3bit → 8 stanji
- 4bit → 16 stanji - nibble

qbits

3.3. Kakovost informacije

Kakovost informacije je odvisna od:

- Dostopnost - definition,
- Točnost - definition,
- Pravčasnost - definition
- Popolnost - definition,
- Zgostjenost - definition,
- Ustreznost - definition,
- Razumljivost - definition,
- Objektivnost - definition.

4. Podatkovna baza

Podatkovna baza je model okolja, ki služi kot osnova za sprejemanje odločitev in izvajanje akcij. Značilnosti:

- je organizirana zbirka podatkov
- je integralni del vsake poslovne aplikacije ali informacijskega sistema
- obsejna shramba podatkov, ki jo lahko hkrati uporablja več uporabnikov
- namesto neurejene množice datotek so vsi podatki shranjeni na enem mestu
- minimizirano podvajanje podatkov
- poleg podatkov vsebuje tudi njihove opise - metapodatki (podatki o podatkih)

Podatkovna baza je načrtovana in zgrajena z nekim namenom in skladno s tem odraža določen vidik realnega sveta oziroma hrani le tiste podatke, ki so za določeno domeno pomembni.

4.1. Upravljanje podatkovne baze

Upravljanje podatkovne baze vključuje:

1. Zagotavljanje razpoložljivosti podatkov
2. Zagotavljanje celovitosti podatkov

3. Zagotavljanje zaupnosti podatkov

4.2. Arhitektura podatkovne baze

V poslovnih sistemih zaposleni uporabljajo poslovni informacijski sistem le z vidika opravljanja svojih delovnih funkcij. Le v manjših poslovnih okoljih morajo uporabljati celoten informacijski sistem (ki je v teh primerih nekoliko preprostejši).

Arhitektura zbirke podatkov predstavlja različne nivoje abstrakcije podatkov.

Tri-nivojska arhitektura:

- Zunanji nivo
- Konceptualni nivo
- Notranji nivo

PB omogoča podatkovno neodvisnost

Programi so neodvisni od fizičnega načina shranjevanja in strukturiranja podatkov v PB. Da bi dosegli podatkovno neodvisnost podatke v PB opisemo na treh ravneh:

1. Zunanja shema - se uporablja za dostop podatkov, ki je prilagojen določenemu uporabniku ali skupini uporabnikov. Vsaka zunanja shema se sestoji iz enega ali več pogledov (views). Pogled je logična tabela, ki ne obstaja v fizični podatkovni bazi.
2. Konceptualna ali logična shema - opisuje podatke z vidika podatkovnega modela, ki ga PB uporablja. Npr. podatki o entitetnih tipih (profesor, student, predmet, predavalnica, ...) in povezavah (predava, posluša...).
3. Fizična (notranja) shema - fizična shema podaja podrobnosti o shranjevanju podatkov. Predstavi, kako so podatki iz konceptualne sheme dejansko shranjeni (npr. na disku), kako so shranjeni indeksi...

4.3. Podatkovna neodvisnost

Poznamo dve vrsti podatkovne neodvisnosti:

- Fizično neodvisnost
- Logično neodvisnost

4.3.1. Fizična neodvisnost

konceptualna shema zagotavlja fizično podatkovno neodvisnost, saj skriva podrobnosti o tem, kako so podatki dejansko shranjeni na disku, o strukturi datotek in o indeksih. Dokler ostaja konceptualna shema nespremenjena, spremembe na fizičnem nivoju ne vplivajo na programe, ki podatke uporabljajo. Lahko pa spremembe vplivajo na učinkovitost.

4.3.2. Logična podatkovna neodvisnost

Logična neodvisnost zagotavlja...

4.4. PB v poslovnem svetu

V poslovnem svetu se PB uporabljajo predvsem z dvema namenoma:

1. za hranjenje transakcijskih podatkov, ki se uporabljajo pri izvajanju različnih poslovnih procesov
2. za upravljanje poslovnega sistema